

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

§. IV. Summum Pontificem supra Concilium esse ex SS. Litteris probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

Summum Pontificem supra Concilium esse ex SS. Litteris probatur.

Summaria;

- 1. *Expenditur celebris locus Deut. 17.*
- 2. *Et Matth. 16.*
- 3. *Luca 22.*
- 4. *Ioann. ult.*
- 5. *Abbas.*
- 6. *Scripturam semper Pontifici, nunquam Concilio Primatum deferre.*

rimus locus est *Deut. 17.* jam a nobis expensus §. 2. ubi licet expressa mentio magni Concilii Sanedrim fiat, ad quod causa dubia & inextricabiles referri debeant, ut tamen intelligas ultimum iudicium, & quo causa finiretur, non Concilium totius, sed summi Sacerdotis fuisse, adiungitur: *Qui autem superbierit nolens obedire sacerdoti Imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, & decreto iudicis, morietur homo ille.* Ubi vides non dici: *Qui autem superbierit, nolens obedire Concilio vel sacerdotum imperio, sed Sacerdoti imperio,* penes quem summa erat auctoritas decidendi. Ad hunc celebrem locum *Deuteronomii* intelligendum notentur sequentia.

Primo fuisse septuaginta Iudices in loco Sanctuarii, qui erant de Consistorio, quod vocabatur Domus Iudicii: hi vero assistebant summo Sacerdoti iudicanti, non solum ut Consiliarii, sed etiam ut habentes potestatem iudicandi, quemadmodum & Episcopi in Conciliis, qui non tantum consulunt, sed vere decidunt,

ut ga-

IV.

ut patet ex eorum forma subscribendi, & ideo in litte 2, ubi noster habet: *Indicabunt tibi iudicii veritatem: Septuaginta vertunt: Annuntiabunt tibi iudicium.* Vide Abul. in hunc locum q. 4.

Notandum 2. Summum sacerdotem solum nomine & consensu omnium tulisse sententiam tanquam Præsidentem Concilii: quem admodum in Conciliis videmus, Legatos summi Pontificis nomine etiam ex suffragiis Patrum decreta statuere & pronuntiare. Abul. cit. q. 4.

Notandum 3. Præcipuas tamen in Concilio iudicandi partes ad summum Pontificem pertinuisse, non tantum quod ipse sententiam proferret, sed etiam quod scilicet in diversas sententias partibus ea prævaleret, cui Pontifex accederet, nec posset Concilium contra illum prævalere, quod ex multis patet, nam, ut diximus, Pontifex nomine omnium sententiam dicebat: nunquam verò sententiam diceret, quam improbaret: eratque hoc Concilium ultimum tribunal, a quo, ut ex verbis patet, non dabatur appellatio: lis autem finiri non potuisset, nisi ex Pontificis sententia; quis enim alias discordantes, aut pares numero componeret, maxime cum Pontificis suffragium multis aliis æquivaleret? Et ideo in littera summi Pontificis semper est mentio: *Facies quodcumque dixerint qui presunt loco, quem elegeris Dominus.* (hi erant summi Sacerdotes) *& docuerint te iuxta legem ejus, sequerisque sententiam eorum, nec declinabis ad dexteram neque ad sinistram. Qui autem superbiert, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eotempore ministrat Domino DEO tuo, morietur homo ille.* Ubi vides, summam iudicandi potestatem summis sacerdotibus adscribi, qui in officium Pontificale sibi succedebant. Quod expressè dicitur Num. 27. v. 21. *Pro hoc si quid agendum, Eleazar Sacerdos consulat Dominum: ad verbum ejus ingredietur & egredietur ipse (Josue) & omnes filii Israel cum eo, & cetera multitudo.*

Notandum 4. Solus summi Sacerdotis fuisse, siquid in lege expressum non esset, Deum & Oraculum consulere, quod fiebat vel per Prophetam, sine quo Sacerdos Magnus teste Josepho apud Apulensem hinc q. 4. nunquam pronuntiabat: vel per Oraculum, Deo ex Sanctuario (quò soli Pontifici aditus patebat, Levit. 16.) responsum ad quæsitâ reddente: vel denique per rationale *Urim & Thummim*, quæ vestis erat summi Sacerdotis gemmata, quâ pectus
vela-

velabat, habebatque magnis literis hæc duo verba inscripta: *Doctrina & veritas*. Et quia ex hac veste Oracula fundebantur, græcè vocatur *Lógiôn*, quasi dicas vestem sermocinantem; sciendum enim est, summum Pontificem per hanc vestem pectoralem solitum fuisse Deum in dubiis consulere, ab eoque responsa accipere, ex quorum præscripto populo jus & sententiam dicebat, ut patet *Exod. 28. n. 30. Eggestabit iudicium filiorum Israël in pectore suo in conspectu Domini semper*. Quamvis Interpretes de modo Oraculi dubitent. Alii enim volunt fuisse adamantem limpidissimum, qui populo scelere aliquo impiato, colore fusco tingeretur: si à Deo irato pœna aliqua impenderet, sanguineo ruberet: innocente populo instar nivis candesceret. Alii dicunt, in gemmis, quæ rationale integebant, velut in speculis Deum per imagines & symbola, quæ fieri vellet adumbrasse. Alii duo parva simulacra Dei vel artificum manu affabrè facta, quæ inter sious plicâsque rationalis Sacerdoti responderent. Alii denique ipsas gemmas rationali intextas, per quas Sacerdotem Deus irradiabat, ut aptè ad quaesita responderet, quæ propterea *Umim & Tumim*, hoc est, *doctrina & Veritas*, dicebantur, quod doctrina & sententia sacerdotis verissima esset. Quâ ratione apud Ægyptios summus Sacerdos imaginem veritatis in sapphiro sculptam ad pectus è collo gestabat teste Aliano *l. 14. c. 34.*

Notandum 5. Judicem, cuius in hoc textu *Deut. 17.* aliquoties fit mentio, fuisse aut ipsum summum sacerdotem, aut ejus Vicarium, à quo ad ipsum Pontificem appellatio non dabatur: *Interdum enim*, inquit Abulensis in hunc locum *q. 5. Summo Sacerdote occupato, aut aliis absente Vicarius suus loco ejus proferbat sententiam ex consensu aliorum iudicum, id est, Seniorum de domo Concilii sive iudicii, & tunc si aliquis non obediret Decreto ejus, mori debebat, cum non esset alius iudex superior.*

Notandum 6. Illa verba quæ in nostra vulgata habentur: *Et do- snerini te juxta legem ejus*, intelligenda esse assertivè, hoc est, sententiæ & iudicio sacerdotis acquiescere debent subditi, & præsupponere, sacerdotum & Pontificum iudicium esse juxta legem Dei, ut habetur *Malachia 2. v. 7. Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requi- rent ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum est*; nisi videl. manifestissimè constet, sententiam Pontificis cum lege Dei pugnare, alioqui frustraneum & evanidum erit iudicium sacerdotis, si, quoties tibi aut

alteri videtur, recusare liceat; cui enim hæc exceptio præstò non erit? occur ad sacerdotes & Pontificem mittor, si melius mihi quàm sacerdoti de sensu & sententia scripturæ legisque divinæ constat? immo alium iudicem constitui oportebit qui de sententia Pontificis ferat decernatque, an ea juxta vel contra legem Dei sit dicta; & de hoc iudice non minùs quàm Pontifice dubitari poterit, sicque lites erunt immortales & inextinctæ. Quòd si velis tunc solùm obediendum esse sacerdoti, cum ejus sententia manifestissimè in lege Dei est expressa, repugnans planè verbo Dei apertòque textui & rationi; nam quæ sunt evidentiæ, non egent iudicio & sententiâ supremi Magistratùs: & scriptura apertè dicit: *Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, &c. & iudicium intra portas tuas videris variare sententias, &c.* quæ omnia ostendunt, voluntatem Dei esse non tantùm in rebus apertis & clarè à Deo præceptis, sed etiam in dubiis standum esse Pontificis jussu & sententiâ: & idèò in versione Græca septuaginta sic habetur: *Et custodias valde facere juxta omnia quæ fuerint indicata tibi; juxta legem & juxta iudicium quod dicent tibi, facies, &c.* Eodem modo habent Hebraica & Chaldaica, in quibus non apponitur illa clausula *juxta legem DEI*, sed supponitur & præsumitur, in dubio nihil contra Dei verbum & legem Pontificis & Concilium iudicaturos.

Vides ex hæcenus disputatis, quæ fuerit auctoritas, & quàm multæ prærogativæ in lege Mosaica summi Pontificis supra Concilium; solus nimirum Pontifex sanctuarium ingreditur responsum in dubiis à Deo accepturus, solus Oraculum consulit & à Deo edocetur, solus iudicium & veritatem ad pectus gestat, solus sententiam in Concilio pronuntiat, soli denique summo sacerdoti, non Concilio dicitur: *Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio, morte morietur.* Hæc prærogativæ in lege Mosaica summo Pontifici concessæ, cum non pertinuerint ad leges ceremoniales, sed potius ad morales, videl. ob unitatem Ecclesiæ, pacem fidelium, discordias, & schismata vitanda, litèsque finiendas, multò magis concedendæ sunt Pontifici Romano in statu legis Evangelicæ, ne dicamus melius Deum antiquæ quàm novæ legi providisse, plùs Synagogam quàm Ecclesiam, hoc est, plùs ancillam quàm sponsam dilexisse.

II. Secundus locus Scripturæ habetur *Matth. 16.* ubi cum Christo Apostolos roganti: *Vos autem quem me esse dicitis?* respondisset Petrus: *Tu es Christus Filius Dei vivi:* subiecit Christus: *Beatus es Simon Bar-jona, quia caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in caelis est: & ego dico tibi, quia tu es Petrus. & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam. & Porta inferi non prevalebunt adversus eam. Et tibi dabo claves regni caelorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis: & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.*

Circa hæc verba Christi ad Petrum, ut ex illis efficax argumentum ducatur, notanda sunt aliqua.

Notandum igitur primo: Christo interrogante: *Vos autem, quem me esse dicitis?* reliquos Apostolos tacuisse, & velut quid responderent hæsitasse; quamvis enim ante hanc Petri confessionem Christum Deum esse credidissent *Matth. 14. 33.* tot videl. miraculis & Christi assertionem toties edocti, valde tenuem tamen rudemque, & velut confusum de hac re conceptum formabant, nesciebantque quâ ratione Christus Filius DEI esset, an videl. per æternam generationem, consubstantialitatem, aut alio modo; quemadmodum qui Astrologiæ imperitus procul in cælo stellam aliquam intuetur, scit quidem stellam esse, sed mobilem an fixam, quâ magnitudine, altitudine, situ, motu, influxu, non audet dicere; sic neque Apostoli de Christo. Sed Petrus clarius, distinctius, subtilius à Deo illustratus aliis tacentibus responsum occupat, & animosè constantèrque Christum DEI esse Filium unigenitum, Consubstantialem, æternum pronuntiat, & à Christo prolixè laudatur: *Beatus es Simon Bar-jona, quia caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in caelis est.* Ex quibus Christi verbis volunt aliqui morem profuxisse, summum Pontificem specialiter *Beatissimum Patrem* compellandi.

Hæc verba: *Tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam:* omnino ad Petrum spectare, qui propterea Petra Ecclesiæ nominatur, quia ejus Pastor & Rector universalis est constitutus; hoc enim conceptus ipse literalis evidenter ostendit, Christo semper ad Petrum & de Petro loquente, illique respondente, ut patet litteram examinanti, habentque omnes versiones; nam Syriaca habet: *Tu es Cepha* (petra) *& super hanc Cepham adificabo Ecclesiam meam.* Hebraica, quam velut authenticum & autographum Matthæi Evangelium

edidit Munsterus, eodem modo: *Tu es Cepha, & super hanc Cepham &c.* Armenica: *Tu es rupes, & super hanc rupem &c.* Arabica: *Tu es saxum, & super illud saxum &c.* Aethiopica: *Tu es rupes & super hanc rupem fabricabo domum Christianam.* Aegyptiaca: *Tu es hic Petrus, fundabo Ecclesiam meam super hanc Petram.* Persica: *Tu es sanac (petra) & super hanc Sanac aedificabo, &c.* Paraphrasis Persica: *Tu es Sanac, id est fundamentum & Judex, &c.* (a) Cui ergo latina versio non scripsit: *Tu es Petra, & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam?* Quia secuta est Graecam, in qua *πετρός* & *Petra* aequè saxum significant, allusitque ad nomen proprium & appellativum Petri & Petrae. (b) Et ideò omnes SS. PP. Graeci Latinique Petrum vocant Petram, crepidinem & fundamentum Ecclesiae V. Concilium Chalcedon, *Act. 13.* Athanasium *in epist. ad Felicem Papam.* Chryl. stomum *homil. 55. in Matth.* Leonem Papam *in Anivers. sua Assumpt.* Anacletum *epist. 3. o. 3.* Cyprianum *de unit. Ecclesiae, & in epist. ad Quintum. & lib. 4. epist. 9.* Origen. *homil. 5. in Exod. & homil. 6. ad Rom.* Hilarium *lib. 6. de Triniv.* Basil. *l. 2. de Spiritu S.* Ambros. *Luc. 5. & serm. 47.* Hieron. *in hunc locum Matth. & l. 1. contra Iovinian.* & *Hierem. 16 & Ezech. 4.* Gregorium *l. 4. epist. 32 & 33. l. 3. epist. 37.* August. *serm. 11. 24. 20. 29. de Sanct. & serm. 124. de Temp. & v. deatur etiam c. loquitur Dominus 24. q. 1. c. non turbatur 42. q. 1. c. Fidel. d. 50.*

Nec obstat quòd D. August. *l. 1. Retractat. c. 21.* aliique Patres dicant, Petram de qua loquitur Christus, esse fidem & confessionem Petri ipsumque Christum, cui velut petrae lapidique angulari Ecclesia innititur; id enim verissimum est, nec pugnat cum priori & literali exceptione; nam & fides & confessio Petri est fundamentum Ecclesiae in abstracto, & tanquam ratio ob quam Petrus ejusque successores sunt facti Primates & Pastores universales Ecclesiae, à quibus Ecclesiae firmitas, & in vera doctrina constantia tanquam ex certa & infallibili regula pendent, quem sensum habet Epiphanius *l. 2. contra haeres. in 59.* Christus verò longè magis longèque principalitèr Petra dicitur *1. ad Corinth. 3. & 10.* quia quidquid soliditatis & firmitudinis habet Petrus ejusque successores, totum est ex meritis, gratia & providentia Christi, cujus Vicarius tantum est Petrus; adeòque quicquid potestatis

(a) Vide Cornelium ex Petro victore in *Annotat. ad Noyum Testamentum.*
 (b) Vide *Dictionarium Scapulae Graeco-latium.*

statis, auctoritatis & soliditatis in vicario est, multò pleniùs & excellentiùs erit in Principali, & propterea S. Thomæ & Theologorum communis est sententia, potestatem excellentiæ, quæ fuit in Christo, nec Petro, nec Papæ communicatam fuisse. Eodem pacto licet omnes Apostoli dicantur fundamenta Ecclesiæ *Apoc. 21. & ad Ephes. 2.* quia toto orbe terrarum Ecclesias fundarunt & instituerunt, istas isti, alias alii, illisque æquè ac Petro revelata sunt immediatè à Deo fidei & Religionis nostræ mysteria, quæ voce & scriptis ubique terrarum docendo Ecclesiam fundarunt, Petrus tamen specialissimè, magnaque cum prærogativa fundamentum Ecclesiæ à Christo constitutus est, quia & caput erat Apostolici Collegii, & ut Pastor non tantùm delegatus ad plenitudinem causarum ut ceteri Apostoli, sed ordinarius, & potestatem suam ad successores transmissurus, sicq; non tantùm semel, aut initio Ecclesiæ nascentis, sed semper, & quamdiu illa duraret, fundamentum in successoribus suis factururus, quod omnes Catholici docent, creduntque. Audi S. Hieronymum *l. 1. contra Iovian. Licet super omnes Apostolos ex æquo Ecclesia fortitudo solidetur tamen propterea inter duodecim unus eligitur, ut schismatis tollatur occasio.* Et plane æquum fuit Petro ante alios Apostolos Christi divinitatè tam promptè constantèrque testanti majorem etiam quàm illis potestatem concedi, ut ipsa Christi verba ostendunt Petrum tantùm alloquentis, & omnia in illius laudem, fidem & remunerationem hæc tentis.

Notandum 3. Hanc Petri dignitatem, summiq; Pontificis munus non fuisse cum ipso Petro extinctum, sed ad ejus successores Romanos Pontifices dimanasse, quod est de fide, & in Concilio Constantiensi *sess. 8. 15. & 27.* definitum, traduntque omnes SS. Patres, ut videre est apud Bellarm. *l. 2. de S. Pontif. Suar. de fide d. 10.* & ex perpetua summorum Pontificum successione constat, de qua S. Leo *ser. 2. de Anivers. Assumpt. sua. Manet dispositio veritatis, & B. Petrus in accepta fortitudine Petra perseverans, suscepta Ecclesia gubernacula non relinquit, perseverat videl. Petrus & vivit in successoribus suis.* Et ipsa ratio idem evincit; non enim semel tantùm & initio constructionis Ecclesia fundamento capite, Pastore indiguit, sed semper multòque magis Christo & Apostolis abeuntibus, gratiâ miraculorum restrictâ, & tanto agmine hæreticis Ecclesiam, & maximè Romanos Pon-

rifices incurrentibus, ut videl. quod eleganter dixit B. Cyprianus *l. i. ep. 3. Governatore sublato atrocius atq, violentius circa naufragia Ecclesia hostis grassetur.*

Hiscæ prænotatis, quæ negari salvâ fide non possunt, facile jam fuerit ex allegato textu *Matth. 16.* superioritatem Pontificis Romani supra Concilium ostendere. Romanus Pontifex successor Petri fundamentum est non unius vel alterius Ecclesiæ, nec omnium Ecclesiarum sigillatim tantum & sparsim sumptarum, sed absolutè Ecclesiæ Christi, ergo multò magis Concilii universalis, quod non est propriè, sed repræsentativè tantum Ecclesia Christi; quod verò repræsentat, semper minus est repræsentato quâ tali; si ergo est fundamentum Ecclesiæ & Concilii Romanus Pontifex, ab hoc Concilio, non ipse à Concilio pendeat, soliditatem & firmitatem in rebus fidei Concilio dabit, non accipiet; & Concilio nutante, ut olim Ariminense, & Ephesinum secundum, ipse stabit durabitque, ut Petram decet, nisi fortè fundamentum aliquod fingas, quod non sustentet, sed sustentetur, quod non portet, sed portetur, hoc est, fundamentum non fundamentum, petram non petram, &c.

Si Petrus ipse Concilio assideret, aut aliàs in Ecclesia versaretur, nemo utique negaret, in rebus fidei decidendis illum omni Concilio potior fore, nec ullius auctoritatis aut momenti Conventum futurum, qui Petro contradiceret; idem ergo de summo Pontifice dicendum est, licèt enim non eadem sit persona Inocentii & Petri, eadem tamen est potestas, auctoritas, sacèrque principatus, & utèrque fundamentum Ecclesiæ.

Quando Christus Petro, ejusque successoribus dixit: *Super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam*; vel hoc dixit Petro summoque Pontifici ut ab Ecclesia distincto, ejusque capiti, vel Petro ut Ecclesiam repræsentanti, ita ut promissio tota in Ecclesiam dirigeretur? si primum, ergo Petrus ejusque successores independentè ab Ecclesia & Concilio sunt fundamentum & firmamentum Ecclesiæ, & Concilium à Papa separatum tantum valebit, quantum domus à fundamento divisa. Si secundum dicas, verba scripturæ apertè torquentur, cum Christi verba & promissio in solum Petrum dirigantur: immo & ridiculus evadit sensus, & perinde est,
ac si

ac si dicat Christus: *Fundabo Ecclesiam super Ecclesiam*: quid enim est aliud Petrus representans Ecclesiam, quam ipsa Ecclesia in Petro representata? & quid possit dici à vera ratione & communi loquendi modo alienius, quam Legatum, qui representat Regem, esse fundamentum Regis; aut imaginem Palatii esse fundamentum, cui Palatium imponitur? cum contrarium potius dicendum sit. Verum quidem est, eam permissionem fuisse non soli Petro factam, sed toti Ecclesiae, quia sicut fundamentum non est propter se, sed propter domum; nec Rex propter se, sed propter Regnum; quamvis nec fundamentum à domo pendeat, nec Rex à Regno; ita potestas & sacra Petri Monarchia non est propter Papam, nec in ejus gratiam & utilitatem principaliter instituta, sed Ecclesiae; sic tamen, ut ab hac non dependeat, & hæc ipsa independentia cedit in Ecclesiae bonum, sicut independentia Regis à Regno, & Gubernatoris à nautis, & navigantibus istorum salus & emolumentum est: perirent si imperarent: & in hoc sensu verum est, Petrum representasse Ecclesiam, ut optime animadvertit D. Aug. *Tr. ult. in Ioann. & in Psalm 108. & serm. 13 de verb. Domini.* nec aliud voluit ubi scripsit: *Petrum Ecclesia figuram gessisse, eamque representasse. Tr. 50 in Ioan. l. de doctr. Christ. c. 17. & de agone Christi c. 30.* Denique animadvertendum est, non dixisse Christum: *Tu es Petrus, & te super Ecclesiam aedificabo, sed Ecclesiam super te*: jam verò si Concilium prævalet Petro, & istum docet, corrigit, iudicat punitq; , Concilium esset Petra, non Petrus; dicendumque esset: Concilium est Petra, & super hanc Petram aedificabo Vicarium meum. Volve revolve sacram Paginam, sanctosque Patres quantum voles, nunquam invenies Petrum aedificari super Ecclesiam; claves Ecclesiae committi super Petrum: Petrum pascendum aut docendum commendari: sed semper contrarium, ut proinde mirari subeat, ubi hanc dicendi phrasin modumque didicerint; *Concilium est supra Papam*, hoc est, oves sunt supra Pastorem, discipuli supra Magistrum, & fundamentum gestatur à domo.

Eandem probandi energiam habent alia verba, quæ sequuntur *Matth. 16. Et tibi dabo claves Regni Cælorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis.* Per claves significatur summa potestas

tum

tum ordinis tum jurisdictionis in totam Ecclesiam, quam notâ & familiari in Evangelio phrasi *Regnum Cœlorum* Christus vocat, teste B. Gregorio *homil. 12. in Evangel.* Clavibus potestatem significari & dari, habemus *Isaia c. 22. Apoc. 3. & 1.* & passim in jure notum est *ex l. Clavibus 74. de contrah. empt. & §. 45. Instit. de R. D.* habetque communis usus modusque agendi; cui enim claves horrei vel thesauri trado, liberam utique comitto potestatem claudendi, aperiendi, excludendi, admittendi, &c. cur enim aliâs traderem? & hæc clavium promissio (nam actualiter traditæ sunt claves Joannis *ult.* Christo à mortuis regresso) specialiter adeo in Petrum directâ est, ut videatur Christus expressis Petri nomine, cognomine, Patre, pronomine demonstrativo, dictione copulativa, aliisque characteribus, anxie laborâsse, ne alteri videretur claves supremamque potestatem promississe: *Beatus es, inquit, Simon filius Jona, & ego dico tibi, quia tu es Petrus: & tibi dabo claves Regni Cœlorum, &c.* Quid plus agere aut scribere posset notarius, ut nomen proprium certæ alicujus personæ in instrumento publico exprimeret? & quamvis *Matth. 18. & Joann. 20.* etiam reliquis Apostolis collatâ fuerit potestas ligandi, solvendi, remittendique peccata, nunquam tamen commissæ claves regni Cœlorum: ut intelligas, potestatem ligandi & solvendi ad Episcopos aliosque Sacerdotes, limitatè tamen, & pro determinatis Ecclesiis pertinere; sed claves totius Regni Cœlorum soli Petro ejusque Successoribus commissas fuisse. Sicut enim aliud est claves ærarii, aliud pecuniam ex ærario habere: illud plenitudinem, hoc portionem tantum potestatis ostendit: Ita aliud est claves habere Regni Cœlorum, aliud potestatem ligandi, solvendi; hoc partem; illud totum significat. Audi beatum Hilarium & expende in *Matth. 16. O beatus cœli sanctor, cujus arbitrio claves æterni aditus traduntur: cujus terrestre judicium præjudicata auctoritas fit in cœlo, ut qua in terris aut ligata sint, aut soluta, statuti ejusdem conditionem obtineant & in Cœlo.*

Si ergo Pontifici non Concilio traditæ sunt claves regni cœlorum, major utique potestas aperiendi claudendique penes Pontificem, quàm Concilium est, nec poterit Concilium aperire quod Pontifex clausit; claudere quod aperuit; quomodo enim aperiat claudatque sine clavibus; aut si claves etiam in Pontificem habet, ostendat, unde acceperit, & ubi Christus dederit Concilio, aut
Eccle-

Ecclesiæ claves & auctoritatem in Papam, dixeritque: *Dabo tibi claves in Petrum*; Sicut Petro dixit: *Dabo tibi claves in Ecclesiam, & Regnum Cælorum*, & consequenter etiam in Concilium; nec enim Concilium majus est Ecclesiâ, quam repræsentat, sicut nec Principis Legatus, aut Procurator, major ipso Principe. Si ergo Papa claves habet Regni Cælorum & Ecclesiæ, quod nemo Catholicorum negat, sicut de Petro negare non potest, ergo etiam, & multò magis habet claves Concilii, poteritque quod hoc clausit ligavitque, aperire & solvere. Patrum testimonia, quæ huc faciunt, suo & proprio loco dabimus.

III. Tertius locus est Lucæ 22. Ubi sic Petrum Christus alloquitur: *Simon, Simon, ecce Sathanas expetivit, ut cribraret vos, sicut triticum; ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.*

Hic duæ prærogativæ Petri, ejusque successorum Pontificum notantur. Prima, quòd pro illo specialiter Christus curat, orat, providetque, ne illius fides deficiat, cum enim jam destinatus esset fundamentum, Pastor, caputque Ecclesiæ, major illi cura impenditur, quia illius error & calus in doctrina fidei omnium error & calus esset, nec primâ cathedrâ errante, alia major cathedra esset, quæ primam corrigeret: nec ulla in rectum linea tenderet, obliquâ & inclinante regulâ. Cur verò major esset cura & sollicitudo Christi pro Petro, ut reliquis Apostolis à Satana expetitis, pro hoc solo specialiter & enixius oratur, nisi ab isto magis, quàm ab aliis Apostolis Ecclesia & Religio penderet? si Petrus ab Apostolis, Pontifex ab Episcopis & Concilio penderet, & istorum judicium ultima veritatis & fidei regula est; cur non pro istis potius, ne deficiant oratur, quàm pro Petro? recta enim ratio & prudentia volunt ea plùs curari, quæ majoris pretii sunt & momenti, ac ne perdantur, plùs custodiri.

Secunda prærogativa illis verbis expressa est, ut Petrus suos fratres, hoc est, fideles omnes conservet, confirmetq;, & consequenter etiam Concilia, ea suâ auctoritate congregando, & congregata, si non legitimè procedant, corrigendo, & etiam dissolvendo, ut factum est in Concilio Ephesino 2. Arimineni, Basileensi &c. Confirmare autem ad eum pertinet, qui majoris auctoritatis,

PP

& po-

& potestatis est, ut patet in confirmationibus omnium electionum, alienationum, testamentorum, &c. Ceterum ne quis putet nostram hanc esse tantum textus Evangelici explicationem, audiendus est S. Leo *serm. 3. sua Assumpt. Quoniam Diabolus, inquit, omnes exagitare, omnes cupiebat elidere, & tamen specialis à Domino Petri cura eligitur, & pro fide Petri proprie supplicatur, tanquam aliorum status certior sit futurus. si mens Principis victa non fuerit. In Petro ergo omnium fortitudo munitur, &c.* Et B. Theodorus Studites *epist. ad Paschalem PP. Audi Apostolicum caput, pastor omnium Christi à Deo electe, claviger Regni Cœlorum, Petra fidei, super quam adificata est Ecclesia Catholica. Huc ades ab occidente, tibi namque dixit Christus Deus noster: Tu aliquando conversus confirma fratres tuos.*

Cum verò hoc duplex privilegium Petro concessum fuerit ob bonum Ecclesiæ, atque ut fratres suos confirmaret, à Sathana impugnatos, & hæc utilitas, immo necessitas Ecclesiæ, & impugnatio Sathanae semper duret, oportuit & illud privilegium in successoribus perpetuari, perpetuo Duce contra perpetuum hostem instructo; Concilium enim generale nec semper haberi potest, multisq; modis impeditur, ut in primitiva Ecclesiâ, primis trecentis annis: & etiam celebrato quàm plurimæ exceptiones opponi possunt, nec quod legitimum fuerit, aliter quàm ex testimonio S. Pontificis constat: adeo ut in quamcunque partem te vertas, necessitatem summæ potestatis in Romano Pontifice negare haud possis. V. circa hunc textum Lucæ Alfonso Salmeronem *T. 12. Tr. 19.* Et Agathonis dogmaticam *epist. in 6. Universali synodo recitatam, & instar Oraculi acceptam. Act. 4.* ubi hunc textum Lucæ eodem modo, quo nos, Agatho explicavit.

IV. Quartus locus scripturæ Joan. ult. *Cum prandisset, inquit Joannes, dicit Simoni Petro IESVS: Simon Ioannis, diligis me plus his? dicit ei: etiam Domine, tu scis, quia amo te. Dicit ei: pasce Agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Ioannis diligis me? ait illi: etiam Domine, tu scis, quia amo te. Dicit ei: pasce Agnos meos. Dicit ei tertio: Simon Ioannis amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio, amas me? & dixit ei: Domine tu omnia nosti, tu scis quia amo te. Dixit ei: pasce Oves meas.*

Circa hunc locum, ut bene intelligatur, notandum est primò: Hæc verba Christi: *Pasce Oves meas*, ad solum Petrum spectare dirigiq; quibus quæ Matthæi 18. promiserat, actualiter præstat. Cum solo
enim

enim Petro loquitur, solum examinat, responsum à solo accipit, aliosque Apostolos à summa & Monarchicâ potestate excludit, & inter oves Petro commissas ponit, etant enim præsentibus Jacobus, Joannes, Thomas, quos cum Petrus amore vinceret, vicit etiam potestate pascendique curâ, & ita Catholici omnes & Patres sentiunt.

Notandum est 2. Per illam vocem: *Pasce*: summam potestatem omnemque pascendi curam fuisse commendatam. Actus enim Pastoralis non tantum est præbere cibum; sed etiam ducere, reducere, compellere, abigere, tueri, mederi, secare, &c. & quidquid denique ad procurandas Oves spectat, &c. Immo usitatissimâ phrasî Scripturæ pascere, & præsertim verbum græcum, quo Joannes utitur, *πασκω*, significat jurisdictione uti regendo, præsidendo, gubernando, &c. ut patet Isaiæ 44. v. 28. *Qui dico Cyro, Pastor meus es tu.* Et Ezechielis 34. ubi eleganter functiones mystici Pastoris describuntur. Et Psalmo 2. ubi legimus: *Reges eos in virga ferrea*: Græcus & Hebraicus habet: *Pasces eos*. Eodem modo Matthæi 2. ubi noster habet: *Exiet mihi Dux, qui regat Populum meum Israel*: Græcus habet: *qui pascat*.

Notandum 3. cum Christus dicat: *Pasce oves meas*, nec exprimat quas, commisisse omnes pascendas: cur enim potius istas, quam illas, cum nullas in specie notet, aut excipiat? quæ ergo sunt oves Christi, sunt etiam oves Petri, nec illum Pastorem habere possunt, qui Petrum non habent. Audi B. Leonem *serm. 3. de assumpt. sua*. De toto, inquit, mundo unus Petrus eligitur, qui & universalium gentium vocationi, & omnibus Apostolis, cunctisque Ecclesie Patribus præponatur: ut quamvis in populo Dei multi sint Sacerdotes, multique Pastores, omnes tamen proprie regat Petrus, quos principaliter regit & Christus. Magnum & mirabile, dilectissimi, huic viro consortium potentia sua tribuit divina dignatio, & si quid commune cum eo ceteris voluit esse Principibus, nunquam nisi per ipsum dedit, quidquid aliis non negavit. S. Bernardus lib. 3. de considerat. c. 7. Tu, inquit, es, cui claves tradita, cui oves credita sunt. Sunt quidem & alii cæli janitores, & gregum Pastores, sed tu tanto gloriosius, quanto & differentiùs utrumque præ ceteris nomen hereditasti. Habent illi sibi adsignatos greges singuli singulos, tibi universi crediti, uni unus. Nec modo ovium, sed & Pastorum tu unus omnium Pastor. Unde id probem queris? Ex verbo Domini. Cui enim non dico Episcoporum, sed etiam Apostolorum sic absolute & in discretè tota commissa sunt oves? si me amas Petre,

Pasce oves meas. Quas? illius vel illius, populos civitatis aut regionis, aut certi Regni? Oves meas, inquit, Cui non planum, non designasse aliquas, sed adsignasse omnes? Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil. Et forte praesentes ceteri condiscipuli erant, cum committens uni, unitatem omnibus commendaret in uno grege & uno pastore, secundum illud: Una est columba mea, formosa mea, perfecta mea. Ubi unitas, ibi perfectio. Reliqui numeri perfectionem non habent, sed divisionem, recedentes ab unitate, inde est quod alii singuli singulas sortiti sunt plebes, scientes Sacramentum. Denique Jacobus qui videbatur columna Ecclesiae, unà contentus est Hierosolymâ, Petro universitatem cedens. Pulchrè verò ibi positus est suscitare semen defuncti fratris, ubi occisus est ille: nam dictus est frater Domini. Porro cedente Domini fratre, quis se alter ingerat Petri prerogativa? Ergo juxta Canonem tuos alii in partem sollicitudinis, tu in plenitudinem potestatis vocatus es. Aliorum potestas certis ardeatur limitibus, tua extenditur, & in ipsos, qui potestatem super alios acceperunt. Nonne si causa extiterit, tu Episcopo Caelum claudere, tu ipsum ab Episcopatu deponere, etiam & tradere Sathana potes? stat ergo inconcussum privilegium tuum tibi tam in datis clavibus, quàm in ovibus commendatis. Accipe aliud, quod nihilominus prerogativam confirmat tibi. Discipuli navigabant, & Dominus apparebat in litore: quòdque jucundius erat, in corpore redire vivo. Sciens Petrus, quia Dominus est, in mare se misit, & sic venit ad ipsum, aliis navigio pervenientibus. Quid istud? Nempe signum singularis Pontificii Petri, per quod non navem unam, ut ceteri quique suam, sed saeculum ipsum suscepit gubernandum. Mare enim saeculum est: naves, Ecclesia. Inde est, quòd altera vice instar Domini gradiens super aquas, unicum se Christi Vicarium designavit, qui non uni populo, sed cunctis praesse deberet. Siquidem aqua multa, populi multi. Ita cum quisque caeterorum habeat suam, tibi una commissa est grandissima navis, facta ex omnibus, ipsa universalis Ecclesia toto orbe diffusa.

Et Innocentius III. in c. sollicita. de Majorit. & obed. Nobis autem in B. Petro sunt oves Christi commissa dicente Domino: Pasce oves meas: Non distinguens inter has oves & alias, ut alienum a suo demonstraret ovili, qui Petrum & successores ipsius magistros non recognosceret.

Hoc ipsum videtur Ezechiel praedixisse c. 34. Ubi: Et suscitabo super eas pastorem unum, qui pascat eas, servum meum David, ipse pascet eas, & ipse erit eis in Pastorem, & Joannis 10. Ego sum Pastor bonus: & alias

alias oves habeo, & fiet unum ovile, & unus Pastor. Quæ omnia licet de Christo primario dicta sint, pertinent tamen etiam ad Petrum, ejusque successores, qui sunt Pastores Vicarii, non Principales. Sicut enim ovile est perpetuum, ita & Pastor; nec minus jam oves Pastore indigent quam olim, lupis æquè grassantibus. Et quamvis absolute loquendo potuisset Christus sine visibili Pastore Ecclesiam suam ovesque regere, cum nullius creaturæ auxiliò ad producos effectus cum gratiæ tum naturæ indigeat; sicut potuit sine Sole mundum illustrare, sine igne calefacere, sine sacramentis sensibilibus gratiam suam & fidem largiri, sine gubernatore navim ad portum ducere, sine militibus victorias dare, hoc tamen Deus nunquam fecit, nec mundum immediate, sed per alias creaturas rexit, homines præsertim, ut planè in providentiam divinam alium novumque ordinem inducat, qui dicit visibilem ejus Ecclesiam à nullo visibili Pastore regi; Et visibili huic corpori, invisibile tantum caput esse: nec ad Concilium confugas; quia non huic, sed Petro dictum est: *Pasce oves meas*. Nec possunt tot Episcopi unus Pastor appellari: malèque suis ovibus providisset Christus, Pastore dato tam difficilis conventionis, & cui, ne accurat, tot impedimenta moræque opponi possunt, vagis interim ovibus; & lupodum Concilium paratur expositis.

Ex hoc Joannis loco facile multisque modis apparet, quantum Romanus Pontifex Concilio præstet. Aut enim Episcopi in Concilio universali oves Christi, aut ovile, aut Pastores universæ Ecclesiæ sunt: nam particulares esse haud negamus. Si oves aut ovile sunt: ergo unum & visibilem Pastorem habent, cui subfunt, cui obediunt, quem sequuntur: quem alium, præter Petri successorem? nisi dicant, se oves esse sine Pastore, & consequenter nec Christi; hic enim ovibus suis Pastorem dedit: *Petre amas me? Pasce oves meas*: nam quas non pascis, non sunt meæ. Si verò Concilium Pastor est: imprimis quomodo unus Pastor tot Pastores? quomodo omnes Christi oves Petro datæ, si tot exceptæ? nec exceptæ tantum, sed Petro anteposita? aut hanc pascendi ipsum Pastorem, hoc est, Petrum, à Christo acceperunt, aut non acceperunt potestatem? si non acceperunt, non ergo habent: si acceperunt, ostendant, quando, & quo loco, & quo in Evangelio dicatur

Concilio: *Pasce Petrum, ejusque Successores*: si enim apud Jurisconsultos pudor est, cum sine lege loquuntur, multò magis apud Theologos, cum sine Evangelio. Si dicas, Petro fuisse omnes oves Christi commissas sigillatim sumptas, non vero collectas, & Pontificem esse super omnes Episcopos separatim, non verò super omnes collectim, & in Concilio congregatos.

Respondemus, hanc distinctionem nullo Evangelii, aut sacrae scripturae testimonio niti: est verò absurdum in re tanti momenti, perinde ac in controversia aliquà philosophica, & ingenii exercendi causâ, tam claris scripturae locis distinctionem opponere plane voluntariam, nec in scripturis, nec in Patribus repertam; quasi verò hâc semel admisâ philosophandi ratione, tam clarè aliquid à scriptura dicatur, quod non facile in tuam sententiam torqueas. Immo scripturae hæc explicatio repugnat: Pastoris enim est ovibus non tantum palantibus vagisque, sed etiam collectis imperare, ipsumque gregem in custodiam accipere; alioquin eodem modo, majorique ratione dicendum erit: Episcopos singulis quidem suæ Diœcesis Sacerdotibus majores esse, sed non omnibus congregatis, & ita Synodo subesse, ab eaque judicari posse, legesque accipere; sicut enim se habet Episcopus ad Sacerdotes, ita Pontifex ad Episcopos.

Deinde cum Christus Petro oves suas committit, id utique præstitit, quod *Matth. 18.* promiserat: ibi verò promiserat supra Petrum ædificare non Ecclesias tantum particulares, sed totam, & universam, hoc enim significant illæ voces: *Ecclesiam meam: Tibi dabo claves Regni cælorum.* Rex cum in Provinciam Vicarium mittit, aut proregem, ejusque fidei Regnum subditosque commendat, & singulos, & omnes conjunctim commendasse intelligitur, adeò ut nulla statibus & comitiis generalibus in Vicarium sit potestas. Ridiculum planè dixeris Imperatorem, cui singuli tantum milites, non exercitus pareat. Qui contrariam sententiam tuentur, vel hoc ipso imbecillitatem causæ suæ produunt, quòd nec ipsi scripturae locum aliquem produunt, ex quo appareat, datam Ecclesiae in Petrum potestatem: & contra se productos non possunt declinare, nisi miserè & in alienos sensus torqueant.

V. Quintus locus scripturae habetur in actis Apostolorum c. 15. ubi

ubi ortâ quæstione, an fideles recens ad Christum conversos oportet circumcidi? missi sunt Paulus & Barnabas, qui Collegium Apostolicum consulerent: *Statuerunt*, inquit sacer textus, *ut ascenderent Paulus & Barnabas, & quidam alii ex aliis ad Apostolos & presbyteros in Ierusalem super hâc quæstione, conveneruntque Apostoli & seniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquisitio fieret de verbo hoc, surgens Petrus dixit ad eos: Quid tentatis Deum, imponere iugum super cervices discipulorum, quod neque Patres nostri, neque nos portare potuimus? sed per gratiam Domini nostri Iesu Christi credimus salvari, quemadmodum & illi. Tacuit autem omnis multitudo.*

Vides in hoc primo & præcipuo Concilio, hoc est Apostolico, Petrum non expectatis aliorum suffragiis sententiam proferre, & Concilio, quid credere & facere oporteat, præscribere: illa enim verba: *Quid tentatis Deum &c.* non tantum sunt consulentis, sed omnino præscribentis, & definientis: quam sententiam totum Concilium communi omnium silentio veneratum est, comprobavitque, quasi lite jam finitâ, nec dubium aliud admittente: est enim dignum animadversione, quod notat scriptura, antequam Petrus decerneret, acriter in Concilio disputatum esse: cum autem magna conquisitio fieret &c. Sed Petro sententiam elocuto, silentium omnibus oppositum, causamque absolutam: *Tacuit autem omnis multitudo.* Jacobus postea Petri sententiam laudans adjecit: fidelibus imponendum esse, ut à suffocatis, & sanguine, cibisque Idolo immolatis abstinerent, ut tantò facilius cum Judæis convenirent, eosque ad fidem provocarent. Nec te moveat Concilium hoc Apostolicum in hæc verba decretum concepisse: *Visum est Spiritui Sancto & nobis.* Ubi nulla mentio Petri: nam hæc est omnium Conciliorum phrasis, modusque decernendi, etiam eorum, in quibus constat summos Pontifices præsedisse, supremamque potestatem exercuisse, ut patet omnia Concilia legentibus, & ipsum Tridentinum. Cum enim Pontifex sit caput Concilii, per se notum est, quidquid à Concilio decernitur, multò magis à capite decerni, nec opus est aliâ expressione. V. D. Hieronymum in epist. ad Augustinum, quæ inter epistolas Augustini est undecima, ubi dicit: *B. Petrum fuisse Principem Decreti in hoc Concilio Apostolico editi, in ejusque sententiam Jacobum Apostolum, omnesque Presbyteros transivisse.* Idem habet Ferrill. l. de Pudic.

Si ergo Petrus in Concilio Apostolico, ubi omnes Spiritu sancto ple-

cto pleni erant, & erroris incapaces, causam solus definit, aliisque silentium imponit, quis negat hanc illi potestatem in Concilio, ubi nec Apostoli sedent, nec ab erroribus liberi?

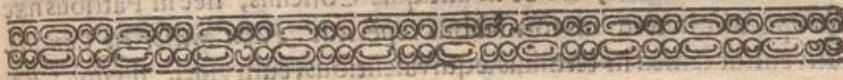
VI. *Sextum argumentum* sumitur ex variis scripturæ locis, in quibus status Ecclesiæ Monarchicus, uniusque capiti & sacerdoti subiectus aperte ostenditur: nam Osee 2. & in Cant. ac Apocalypsi Ecclesia frequentissime comparatur sponsæ: Cant. 6. exercitui ordinato. Matth. 3. 4. 5. & passim in Evangelii Regno. Joan. 10. Ovis. i. ad Corinth. cap. 12. & ad Roman. 12. Corpori humano &c.

At vero negari non potest, sponsam marito subesse, exercitum duci, regnum regi, Ovile pastori, & corpus capiti. Nec invenies in factis litteris Ecclesiam aliquando rempublicam vocari, sed tantum regnum, familiam, domum, &c. ut intelligas supremam in Ecclesiâ potestatem penes unam non plures esse.

Septimum argumentum ex sacris litteris sumitur à sensu negativo. Est enim in utroque iure receptissimum axioma: *Regula inherendum esse, donec contrarium vel exceptio probetur: Nec recedimus à regula, donec contrarium probetur l. ab ea parte. ff. de probat. l. apud antiquos C. de furt. c. 2. de conjug. Leprosor. c. ad decimas de restit. spoliat. in 6. ubi glos. quod maxime verum habet in sacris Scripturis, illisque quæ dependent ex solâ Dei voluntate & institutione, quod eleganter more suo tradit S. Thom. in 3. p. q. 1. a. 3.* Sed nullibi reperiemus in sacris libris fuisse Ecclesiæ aut Concilio in Petrum datam potestatem: quo ergo fundamento hoc asseritur? nam locus ille Matth. 18. v. 15. *Si peccaverit in te frater tuus, dic Ecclesiæ: nihil planè probat, cum ibi nec de Papa, nec de Concilio generali sermo sit, oporteret enim quotidie cogi Concilia ad fratrum peccata deferenda & corrigenda: Cum ergo Christus toties Petrum Ecclesiæ præficiat, Ecclesiam verè nunquam; non videmus, quâ tandem ratione fieri possit, ut quod Christus & Scriptura toties & tam clarè dicit, negetur, quod nunquam dicit, affirmetur: summus Pontifex Solus permittitur sanctuarium ingredi, & in dubiis Deum consultare: solus Oraculum in pectore gestat, & sententiam dicit: at gestabit iudicium filiorum Israël in pectore suo in conspectu Domini semper. Exodi 28. Et qui eius præcepto non obedierit, mori iubetur: soli Pontifici dicitur, fundabo super te Ecclesiam meam: Soli: Confirma fratres tuos: Et si amas me: Pasce oves meas, non has vel illas, sed meas, hoc est omnes.*

De Con-

De Concilio ne apex quidem: nulla ergo ratio permittit, ut, quod scriptura nunquam dicit, nos dicamus; & quod toties, tantaque cura dicit, nos negemus.

§. V.

Conciliorum testimonia, quibus se Pontifici submitunt.

Summaria.

1. *Papam Concilio superiorem esse, an in Conciliis antiquisq; Patribus aliquando definitum?*
2. *Synodi Romanae testimonium.*
3. *Et Nicæna*
4. *Et Constantinopolitana.*
5. *Et Ephesina.*
6. *Et Chalcedonensis.*
7. *Et secunda Constantinopolitana.*
8. *Et tertia Constantinopolitana.*
9. *Et secunda Nicæna.*
10. *Et octava Oecumenica*
11. *Et Concilii Lateranensis sub Alex. III.*
12. *Et Lugdunensis sub Gregorio X.*
13. *Et Constantiensis.*
14. *Et Florentini.*
15. *Et Lateranensis sub Leone X. à Rege Galliarum recepti.*

I.

Rænotandum est, litem hanc ultimis sæculis Pontifici motam esse, ab eo videl. tempore, cùm schismata Ecclesiam infestârunt, nataq; hæreses in Pontificem

Qq

arma-